

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XIII Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

**ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Львів – 2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор

д-р техн. наук **Гащук П.М.**

д-р техн. наук **Гуліда Е.М.**

д-р техн. наук **Зачко О.Б.**

д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**

д-р психол. наук **Кривопишина О.А.**

д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**

д-р фіз.-мат. наук **Тацій Р.М.**

канд. техн. наук **Башинський О.І.**

канд. техн. наук **Горностай О.Б.**

канд. філол. наук **Дробіт І.М.**

канд. техн. наук **Ємельяненко С.О.**

канд. геол. наук **Карабин В.В.**

канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**

канд. істор. наук **Лаврецький Р.В.**

канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**

канд. техн. наук **Пархоменко Р.В.**

канд. екон. наук **Повстин О.В.**

канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**

канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**

канд. психол. наук **Слободяник В.І.**

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Хлевной О.В.
Трачук О.В.

Відповідальний за друк

Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XIII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2018. – 476 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека;
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж;
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності;
- Інформаційні технології у безпеці життєдіяльності;
- Управління проектами та програмами у безпеці життєдіяльності;
- Промислова безпека та охорона праці;
- Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності;
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності;
- Цивільний захист.

© ЛДУ БЖД, 2018

Здано в набір 01.03.2018. Підписано до друку 12.03.2018. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 29,75.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилення на збірник обов'язкове.

<i>Лонух К.Ю.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДЬНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	392
<i>Маковецька М. М.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ Я-КОНЦЕПЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	394
<i>Мельник В.В.</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ПІДЛІТКА	396
<i>Михайлова Н.Ю.</i> ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК ФАКТОР ЗАЛУЧЕННЯ ЖІНОК ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОСОБЛИВИХ УМОВ	398
<i>Мойса Н.І.</i> ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СМУГИ ПЕРЕШКОД НА НАВЧАННЯ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	399
<i>Олійник О.В.</i> ПОНЯТТЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	402
<i>Романчук Д. В.</i> ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ БЕЗПЕЧНОГО ТИПУ ПОВЕДІНКИ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	404
<i>Романчук Д. В., Хоменко Д. В.</i> ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ – ГОЛОВНИЙ МОТИВАТОР БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	406
<i>Самсон Ю.В.</i> МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	407
<i>Соловей Я.Г.</i> ПРИНЦИПИ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ	409
<i>Соловей Н. А.</i> ТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ ЗАГАЛЬНОВЖИВАНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ ЛЕКСЕМИ «ВОГОНЬ»	411
<i>Соломяна О.А.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ У КУРСАНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ	413
<i>Сотник У.</i> ОСОБИСТІСНА АКТИВНІСТЬ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ.....	415
<i>Толочко А. І.</i> СПРИЙМАННЯ ВЛАСНОГО ЖИТТЄВОГО ШЛЯХУ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ ОСОБИСТОСТІ	417
<i>Хоменко Д. В.</i> ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ОДИН ЗІ СКЛАДОВИХ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	418
<i>Чінак Л.І.</i> ДОПОМОГА БАГАТОДІТНИМ СІМ'ЯМ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДТРИМКИ	420
<i>Яворська І. Р.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	421

Секція 10

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

<i>Батюк В.Т.</i> ЗАХОДИ ПОКРАЩЕННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	425
<i>Вакка В.С.</i> ХОЛОДОАГЕНТИ ОБ'ЄКТІВ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	426
<i>Гера О.А.</i> ТЕХНОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	428
<i>Гіряк Т.І.</i> НЕБЕЗПЕКА ЕКСПЛУАТАЦІЇ НАФТОБАЗ	430

Аналогічним чином, майже половина всіхпрацюючих чоловіків зосереджена у добувній та переробній промисловості, у транспорті та зв'язку.

Ще одним показником впливу гендерних стереотипів на професійну діяльність є вертикальна сегрегація – концентрація жінок і чоловіків на певних рівнях професійної ієрархії. Поширеним способом вимірювання вертикальної сегрегації є аналіз ступеня фемінізації посад високого рівня, що передбачають прийняття рішень. Жінки в Україні продовжують домінувати у найнижчому ешелоні кар'єрної драбини й продовжують бути недостатньо представленими у вищому керівництві.[1]

Найбільш стійкими гендерними стереотипами в Україні є впевненість чоловіків у тому, що в професії, які потребують діяльності за особливих умов – виключно чоловічі й існує принципова неможливість праці жінок в цих професіях.

Більшість випадків гендерної дискримінації заснована на гендерних стереотипах, що здійснюють значний вплив на життєдіяльність людини, визначають світосприйняття індивідів та самовизначення в системі гендерно-рольових відносин.

У першу чергу це відображається в створенні бар'єрів для опанування тієї чи іншої професії, яка не відповідає уявленням суспільства про «чоловічу» чи «жіночу» роль, і може викликати скептичне ставлення.

Отже, для ефективного впливу на гендерну нерівність стосовно жінок у сфері особливих умов, варто спочатку зрозуміти суть гендерних стереотипів, оскільки вони є невід'ємним елементом сучасного суспільства.

Література:

1. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / [Ю.Саєнко, Л. Амджадін, М. Васильчук, та ін.]. – К.: Видавництво ТОВ «Компанія ВАІТЕ», 2007. – 145 с
2. Хрестоматія к курсу «Основы гендерных исследований». – М.: МЦГИ/МВШСЭН, 2000.

УДК 159.944.3

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СМУГИ ПЕРЕШКОД НА НАВЧАННЯ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Мойса Н.І.

Лаврівський М.З.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Розглядаючи поставлене нами питання, вплив психологічної смуги перешкод на рятувальників, можна стверджувати, що рятувальники зустрічаються з різним стресогенним впливом протягом їхньої роботи. Їхня діяльність зпівставляється з великою групою ризиків, а саме: фізіологічними, соціально-психологічними, обмеженістю в просторі, відповідальність за життя людей,

тактико - технічне постановою вирішення проблеми щодо ліквідації пожежі, а також обмеженість в часі та спілкування з пресою, все це впливає на психологічний стан рятувальників. Спеціальна психологічна підготовка передбачає вироблення у фахівців психологічної здатності, готовності та стійкості щодо виконання точних видів аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Вона здійснюється шляхом формування високої емоційно - вольової стійкості, тобто здатності не піддаватися страху, контролювати себе в небезпечних для життя ситуаціях, готовності до рішучих колективних та індивідуальних дій [1].

Смугу перешкод кожен рятувальник проходить в спеціальних костюмах та з обладнанням захисту органів дихання, на самій смузі можуть бути представлені такі перешкоди як: перехід по горизонтальній естакаді, підйом та спуск маршовими сходами, лаз в горизонтальній трубі, перехід з перешкодами через складні геометричні форми, перехід по горизонтальній ручній драбині та ін.

Можна з легкістю засвідчити, що за допомогою такої підготовки рятувальник буде краще та оперативніше виконувати свою роботу під час надзвичайної ситуації. Слід також звернути увагу на досвід інших країн (Німеччини, Сполучених Штатів Америки та Республіки Польщі), в яких психологічна смуга перешкод є основою проходження навчання рятувальника.

Система підготовки рятувальників Німеччини має відмінності від інших європейських країн, в першу чергу тим, що кожна з областей має свою школу підготовки, це дозволяє уже на перших заняттях зорієнтувати слухачів на особливостях місцевості та пожежної навантаги територій адміністративних населених пунктів. Значну частину навчального часу присвячено засобам індивідуального захисту органів дихання та зору, які застосовується на практиці під час проходження психологічної смуги перешкод. Під час опанування базового модуля теоретична частина відпрацьовується на тренажерах, які моделюють умови максимально наближені до реальних, що дає змогу максимально відчувати всі стрес - чинники, які можуть виникнути під час гасіння пожежі [2].

Потужний інноваційний досвід підготовки рятувальників має Державна пожежна охорона Республіки Польщі. Саме завдяки допомозі та співпраці наших закордонних колег в Україні збудований тренажер як психологічна смуга перешкод. В Республіці Польщі такі тренажери присутні при кожній пожежній школі з більш удосконаленим та прогресивним обладнанням, що дає відчувати рятувальникам всі ризики їхньої небезпечної роботи.

Особливої уваги потребує аналіз системи професійної підготовки пожежників у Сполучених Штатах Америки. Навчальна програма розрахована на два місяці занять. Для закріплення вивченого матеріалу проводяться практичні відпрацювання. На відміну від європейського формату, в США практичним заняттям передують заняття з 3-D моделювання екстремальних ситуацій. Ними розроблений комп'ютерний тренажер, який враховує недоліки тестового контролю та реалізується на їх програмному продукті. При створенні апаратно-програмної моделі для розв'язку прикладних задач оперативного рішення завдання було враховано всі сфери діяльності Оперативно-рятувальної служби в режимі реального часу. І лише після такого тес-

тування, рятувальники проходять практику на подібних психологічних смугах перешкод, з усіма можливими навантаженнями [2].

Проаналізувавши даний матеріал та досвід наших закордонних колег можна стверджувати, що технологічні інновації якими користуються в США, Німеччині та Республіці Польщі роблять значний внесок на роботу їхніх оперативно рятувальних частин, та значно знижують психологічний стрес. В Україні психологічна смуга перешкод це прекрасна практична підготовка для наших рятувальників, це дає змогу максимально підвищити класифікацію та роботу оперативно-рятувальних підрозділів. Розвиваючись в технологічному напрямку як і наші закордонні колеги, ми можемо досягнути значного прогресу, щодо навчання рятувальників. Завдяки цьому, ми можемо обладнати сучасні психологічні смуги перешкод в навчальних закладах системи ДСНС. Це дасть змогу значно покращити результати ліквідації пожеж, і позитивно вплине на психологічний стан рятувальників. Адже, завдяки такому тренуванню кожен може відчути на собі всі психологічні стрес - чинники, які виникають при гасінні пожежі та певною мірою їх проаналізувати і не допустити помилок при виконанні аварійно-рятувальних робіт в реальній надзвичайній ситуації.

Література:

1. Литвин А.В. Пожежна та техногенна безпека. Теорія, практика, інновації: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів : ЛДУ БЖД, 2016. – 635 с.
2. Шоробура І. Використання інформаційних технологій в управлінні вищим навчальним закладом / Інна Шоробура // Педагогічний дискурс. – 2016. – Вип. 21. – С. 187–192.
3. Психологічна підготовка особового складу пожежно-рятувальних підрозділів до виконання службових завдань. Волков С.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pj.kherson.ua/file/psychology_01/ukr/part_2/22.pdf
4. Ткачук Р.Л. Психологічні аспекти здатності оператора приймати рішення в надзвичайних ситуаціях / Р.Л. Ткачук // Матеріали 16 Всеукраїнської наук.-практ. конф. рятувальників. Київ: ІДУЦЗ, 2014. – С. 292-294.
5. Ткачук Р.Л. Професійно-психологічний відбір кандидатів з високим рівнем інтелектуально-психологічної стійкості / Р.Л. Ткачук, Г.В. Ткачук // Зб. тез конференції: «Форум молодих науковців Львова». – Львів, ТзОВ «Ліга-Прес», – 2009. – С.81-85.